

تأثیر آبیاری تکمیلی بر ویژگی‌های فنولوژیک و مورفولوژیک سه رقم عدس (*Lens culinaris Medik.*)

فریده سادات حسینی^۱، احمد نظامی^۲، مهدی پارسا^۳، کمال حاج محمدنیا قالی باف^۱

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد دانشکده کشاورزی، دانشگاه فردوسی مشهد

۲ و ۳- اعضای هیأت علمی دانشکده کشاورزی، دانشگاه فردوسی مشهد

Fa.hoseini64@gmail.com

به منظور بررسی اثر آبیاری تکمیلی بر خصوصیات فنولوژیک و مورفولوژیک سه رقم عدس (*Lens culinaris Medik.*)، آزمایشی در مزرعه تحقیقاتی دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد به صورت اسپلیت بلوک در قالب طرح بلوک‌های کامل تصادفی با ۳ تکرار انجام شد. در این آزمایش شش مرحله آبیاری تکمیلی (آبیاری در تمام مراحل فنولوژی گیاه، انجام یک بار آبیاری در هر کدام از مراحل شاخه‌دهی، گل‌دهی، غلاف‌دهی، پرشدن دانه‌ها، و بدون آبیاری طی فصل رشد) به عنوان فاکتور اصلی (کرت نواری)، و سه رقم عدس (رباط، کالپوش و گچساران) به عنوان فاکتورهای فرعی در نظر گرفته شد. نتایج حاصل از این بررسی نشان داد آبیاری تکمیلی بر صفات مورفولوژیک طول شاخه، تعداد شاخه، وزن خشک ساقه و وزن خشک شاخه اثر معنی‌دار داشت. به طوری که آبیاری تکمیلی در مرحله گلدهی پس از تیمار آبیاری کامل، بالاترین مقدار را در این صفات نشان داد و تیمارهای آبیاری در مراحل شاخه‌دهی، غلاف‌دهی، دانه بستن و بدون آبیاری به ترتیب پس از آن قرار گرفتند. انجام یک نوبت آبیاری تکمیلی در مراحل زایشی گلدهی، غلاف‌دهی و دانه بستن عدس در مقایسه با مرحله شاخه‌دهی، منجر به افزایش معنی‌دار ($p \leq 0.01$) طول دوره گلدهی تا رسیدگی آن شد. مرحله‌ی رشدی سبز شدن تا گلدهی نیز در رقم گچساران کوتاه‌تر از ارقام بومی رباط و کالپوش بود ($p \leq 0.01$). با توجه به نتایج فوق، انجام یک نوبت آبیاری تکمیلی در مرحله گلدهی در بهبود خصوصیات رشدی و عملکرد عدس مؤثرتر بود. بنابراین، در زراعت دیم می‌توان با انجام یک نوبت آبیاری در مرحله گلدهی تولید را به میزان قابل توجهی افزایش داد.

کلمات کلیدی: دانه بستن، شاخه‌دهی، غلاف‌دهی، کرت نواری، گلدهی.

تأثیر هومات پتاسیم بر کاهش اثرات تنش آبی بر ارقام سیب‌زمینی

محمد باقر خورشیدی بنام^{۱*}، ابوالحسن حسینی^۲، داود حسن پناه^۳، مهرداد یارنیا^۴ و جلیل اجلی^۱

۱- استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد میانه ۲- کارشناس ارشد زراعت، دانشگاه آزاد اسلامی واحد میانه

۳- عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان اردبیل ۴- استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز

به منظور بررسی اثرات هومات پتاسیم بر کاهش اثرات تنش آبی بر روی ارقام سیب‌زمینی، آزمایشی در قالب طرح اسپلیت پلات و بر اساس طرح بلوک‌های کامل تصادفی در سه تکرار انجام شد. فاکتورهای اصلی شامل چهار دور آبیاری ۱- (۷ روز یک بار آبیاری) ۲- (۷ روز آبیاری + هومات پتاسیم) ۳- (۱۰ روز آبیاری + هومات پتاسیم) ۴- (۱۰ روز آبیاری) که هومات پتاسیم به صورت محلول‌پاشی به مقدار ۲۵۰ میلی‌لیتر در ۳۰۰ لیتر آب در هکتار در سه مرحله سبز شدن کامل قبل و بعد از غده‌زایی استفاده شد. نتایج حاصل نشان داد که عملکرد غده، عملکرد غده قابل فروش، در صد ماده خشک و تعداد غده در بوته با کاهش آبیاری کاهش یافت. اثر متقابل رقم در تیمارهای آبیاری در هیچ صفتی اختلاف معنی‌دار نداشت. بیشترین عملکرد غده در شرایط ۷ روز آبیاری + محلول‌پاشی با هومات پتاسیم در رقم کایزر و کمترین آن در شرایط تنش در رقم آگریا بود. رقم کایزر علاوه بر پر محصولی در شرایط ۱۰ روز و ۷ روز دارای عملکرد زیادی نسبت به سایر ارقام بود. استفاده از این رقم در منطقه کم آب مثل اردبیل بسیار مناسب بوده به نظر می‌رسد اگر آب مورد نیاز این سیب‌زمینی تامین گردد متوسط عملکرد غده آن ۵۰ درصد افزایش می‌یابد. استفاده از هومات پتاسیم باعث افزایش عملکرد غده در شرایط کم آبی گردید.

کلمات کلیدی: هومات پتاسیم، سیب‌زمینی، تنش.